

Operativ Psykologi

v/ psykolog Louise Oxenbøll

Skandinavisk Akuttmedisin
19.3.2014

Operativ psykologi

Operativ psykologi omhandler viden om de individuelle og kontekstuelle faktorer der påvirker menneskers adfærd i situationer, hvor liv, helbred eller værdier kan være truet.

(Eid & Johnsen (red): Operativ psykologi)

Med andre ord...

Hvordan tager vi højde for den menneskelige faktor?

Beredskabet ønsker ved en voldsom hændelse

- At kunne redde flest muligt
- At forhindre efterfølgende panik
- At mandskabet forbliver i en rationelt agerende tilstand og ikke går i en instinktiv overlevelsesreaktion
- At borgerne i akutsituationen og den efterfølgende periode efterkommer beredskabets påbud og forbud (tillid)

Grundlaget for den operative psykologi

Voldsomme hændelser aktiverer vores overlevelsesberedskab.

Vores overlevelsesberedskab er en tilstand der i yderste instans er mere en fysiologisk reaktiv tilstand, end en bevidst kognitiv refleksion af overlevelsesmuligheder.

Fysiologisk aktivering

- Superkræfter (grovmotorik, ikke finmotorik)
- Skærpet sansning
- Tænkning?
- Smerteoplevelse?
- Tid og rum oplevelse
- Uvirkelighedsfølelse
- Sprog?

Handleberedskab

Den fysiologiske aktivering udmøntes i

- Kamp
- Flugt
- Fastfrysning (handlingslammelse)

Handleberedskab

Om den fysiologiske aktivering finder en hensigtsmæssig overlevelsesstrategi er primært et spørgsmål om

oplevelse af handlemuligheder

Ikke faktiske muligheder, men oplevelse af muligheder

Jo højere grad af oplevet magtesløshed,
Jo større risiko for handlingslammelse eller panik

Spørgsmål til beredskabet

Hvilke muligheder har vi for at
reducere oplevet magtesløshed og
øge handlemulighederne
under og efter den voldsomme hændelse?

... i henhold til den beredskabstilstand individet
befinder sig i

I forhold til beredskabspersonellet

Jo mindre mandskabet skal tænke selv ("regne den ud") og jo mere i sikkerhed mandskabet oplever sig, jo mere sandsynligt er det at mandskabet forbliver rationelt handlende.

Mentalt overblik og ro kommer af..

... tæt styring og oplevelse af sikkerhed i opgaveløsningen.

Dvs:

Stærk ledelse (kommando)

Tydelig kommunikation

Tydelig opgavefordeling

Tillid og rutine i udstyr og procedurer

Postulat: så få procedurer som muligt

One size fits all.

Om alarmsystemer og udstyr

Tosidigt formål:
varsle farlighed
præsentere handlemuligheder

Alarmsystemer og udstyr, fortsat

Udstyr skal være selvforklarende
Give opsøgende instrukser

Akut krisestyring

Hvor befandt du dig 11/9 2001?

Foran fjernsynet
sammen med andre

”Har du hørt...”

Vi søger kontinuerlig information og vi søger den i
fællesskab

Akut krisestyring skal derfor...

- Give opsøgende, kontinuerlig information
- Have opmærksomhed på gruppeprocesser
- Instruere og skabe tillid for at få borgerne til efterkomme beredskabets påbud og forbud
- Aktivere borgerne (dirigere energien i den retning man ønsker)

Tak for i dag!